

РАЗРАБОТВАНЕ НА ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Приоритет на проектните предложения

Подробна информация - Приложение 1 “Изпълнение на програмните индикатори и класиране на проектните приложения” към Насоките за кандидатстване

По-голямо предимство при оценката ще се дава на **качествени проектни предложения**, които ще **допринесат за изпълнението на тези индикатори за изпълнение на Програмата, които все още не са напълно постигнати**, както и на проектни предложения, които се отнасят **към повече от един индикатор за изпълнение**.

Препоръчително е да се разработват проектни предложения, които да обхващат изпълнението на различни видове индикатори - **„меки“ и инвестиционни**.

В случай че проектното предложение ще допринесе за постигане на повече от един индикатор за изпълнение, то ще бъде включено в класирането към всеки един от тези индикатори, като по този начин ще се увеличи възможността за финансиране на проекта.

Приоритетна ос 1 “Устойчив туризъм”

Специфична цел 1.1. Туристическа атрактивност

Специфична цел 1.2. Трансграничен туристически продукт

Проектни идеи:

- **1.1.1 Възстановени културни и исторически туристически обекти:** Възстановяване на обекти с историческо и културно значение (музеи, културни центрове, читалища; древни, и средновековни църкви, манастири, класни училища, древни селища и други обекти, обявени за културно-историческо наследство);
- **1.2.1 Стратегии за устойчив туризъм/планове за развитие на съвместни туристически дестинации:** Разработване на съвместни трансгранични туристически дестинации (стратегии, планове за действие, пътни карти, каталози, съвместни програми за управление, проучвания на туристическо търсене/предлагане/потенциал и др.);
- **1.2.2 Нови туристически продукти/услуги:** разработване на нови и иновативни туристически продукти/услуги; разработване на местни марки; регистрация на продуктови марки, свързани с природното, историческото, културното наследство и др.;
- **1.2.3 Инструменти за маркетинг и популяризиране на туристически продукти:** Организиране на туристически изложения, панаири, форуми/фестивали; уебстраници и мобилни приложения за популяризиране на туристически дестинации и продукти, и др.

Приоритетна ос 1 “Устойчив туризъм”

Специфична цел 1.3. Хора за хора и работа в мрежа

Проектни идеи:

- **1.3.1 Инициативи за повишаване на осведомеността сред обществото и популяризиране на устойчивото използване на природни и културно-исторически ресурси:** Провеждане на информационни кампании; съвместни събития; семинари; пътуващи форуми с цел популяризиране на ценностите на трансграничното културно-историческо и природно наследство;
- **1.3.2 Инициативи за повишаване на капацитета относно капитализиране на съвместни туристически продукти/услуги:** Онлайн форуми за обмяна на добри практики при управление на устойчив туризъм; провеждане на обучения и предоставяне на консултации на заинтересованите страни, публични и частни институции; разработване на наръчник за политики/препоръки към местните власти и др.

Приоритетна ос 2 “Младежи”

Специфична цел 2.1. Умения и предприемачество
Специфична цел 2.2. Хора за хора и работа в мрежи

Проектни идеи:

- 2.2.1 **Общ брой младежки инициативи за работа в мрежи, подкрепяни от Програмата:** Организиране на събития, насърчаващи участието на младежи в социални и демократично насочени инициативи; инициативи, насърчаващи отговорно поведение, доброволчество, здравословен начин на живот и др.

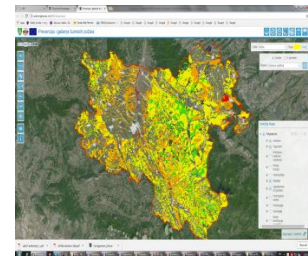
Приоритетна ос 3 “Околна среда”

Специфична цел 3.1. Съвместно управление на риска

Проектни идеи:

- **3.1.1 Съвместни дейности, насочени към разработване на съвместни системи за ранно оповестяване и управление на бедствията:** Разработване на проучвания, карти и мерки за защита от бедствия с цел превенция и прогнозиране; разработване на съвместни планове и процедури за предотвратяване на спешни ситуации и др.;
- **3.1.3 Финансирани дребномащабни интервенции/инвестиции в „зелена“ инфраструктура за естествено водно задържане:** дейности по укрепване на речни брегове; построяване на защита срещу наводнения (диги и канали), залесяване, оформяне на речни корита и др.;
- **3.1.4 Участници в обучения за управление и превенция на риска:** Организиране на теоретични/практически обучения за превенция на риска; съвместни симулативни упражнения за действия при бедствия; обмяна на опит и добри практики – учебни посещения, кръгли маси, конференции и др.;
- **3.1.5 Население, облагодетелствано от мерки за защита срещу наводнения:** Мерки, свързани с оповестяване на риска и повишаване на осведомеността на населението за защита от наводнения; дейности за защита от наводнения и др.

Приоритетна ос 3 “Околна среда”

Специфична цел 3.2. Опазване на природата

Проектни идеи:

- **3.2.1 Защитени зони/обекти от Натура 2000 с планове за управление в съответствие с изискванията на ЕС:** Разработване и въвеждане на съвместни планове за управление; дейности по опазване на защитени зони; обмяна на опит и повишаване на капацитета на администрациите за управление на защитени зони/ обекти от Натура 2000; дейности за повишаване на осведомеността и др.;
- **3.2.2 Общ брой съвместни дейности, насочени към опазване и възстановяване на трансгранични екосистеми, опазване и подобряване на качеството на почвата, въздуха и водата:** Дребномащабни инвестиции за опазване на екосистеми, съвместни планове за управление на отпадъците/водите/екосистемите; еко-инициативи (почистване на сметища, речни брегове/корита);
- **3.2.3 Обучение и съвместни инициативи за повишаване на осведомеността в областта на опазване и защита на природното богатство, биоразнообразието и ландшафта:** Разработване на каталози/филми за биоразнообразието/природните богатства; организиране на еко-форуми, семинари, конференции, училищни кампании, публични дебати и др.;
- **3.2.4 Инициативи за повишаване на капацитета, обучения, обмяна на опит и знания в областта на устойчивото използване на природни ресурси:** Създаване на мрежи за проучване и обмяна на добри практики; обучения, кръгли маси, конференции по теми за опазване на околната среда и др.

Недопустими дейности

Подробна информация – т. 2.5.7. “Недопустими дейности” от Насоките за кандидатстване

Дейности без реален трансграничен ефект

Търговски дейности

Дейности, финансиращи основния предмет на дейност на кандидата

Дейности, свързани със създаването на частни и публични организации, и дейности, генериращи печалба

Дейности, свързани с индивидуално спонсорство за участие в семинари, конференции, конгреси

Дейности с идеологичен, религиозен и политически характер

Дейности, финансирани по други програми на ЕС

Interreg - IPA CBC
Bulgaria - Serbia

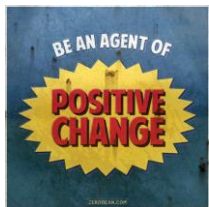
Полезни съвети за разработване на проектно предложение

Името на проекта е твърде дълго и сложно

Невъзможно да се запамети и повтори. Не отразява същността/не съответства на вида на проекта. Не е подходящо за популяризиране сред целевите групи и общността. Не предоставя информация за целите на Програмата и приоритетните ѝ оси.

[Don't Get Too Comfortable: The Indignities of Coach Class, The Torments of Low Thread Count, The Never-Ending Quest for Artisanal Olive Oil, and Other First World Problems](#)

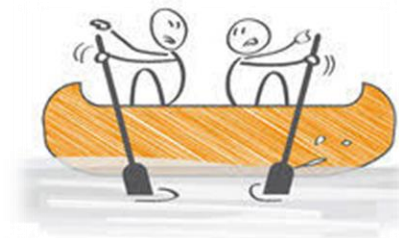
Проектното предложение не е с практическа насоченост / обществена значимост

Проектното предложение трябва да допринесе за развитието на качеството на живота в региона. Без значение колко добра е самата идея, проектът трябва да оказва **положително влияние върху общността.**

Полезни съвети при планиране на проектните дейности

- ❗ Когато планирате план-графика за изпълнението на проекта, предвидете допълнително време за т.нар. подготвителни дейности-разработване на План за тръжни процедури и провеждането им, както и за непредвидени ситуации в по-късен етап от изпълнението на проекта;
- ❗ Дейностите са планирани, но не са ясно разпределени между проектните партньори. **Определете ясно отговорностите.** Уверете се, че всички проектни партньори са наясно със задълженията си.
- ❗ В описанието на дадена дейност във Формуляра за кандидатстване не посочвайте конкретно населено място за изпълнение на дейностите по проекта. Вместо това посочете допустим регион в България или Сърбия (NUTS III или аналогичен). Определянето на конкретно населено място за изпълнение на конкретна дейност е твърде ограничително.

Полезни съвети при планиране на комуникационни дейности и бюджет

Проектните дейности/резултати са представени на обществото, но не оказват съществено информационно въздействие, поради грешен избор на медия или аудитория. **Уверете се, че сте избрали медия с голямо покритие, която може да достигне до по-широка аудитория и така да постигне по-съществено въздействие.**

Проектното предложение предвижда възстановяване на два културно-исторически и религиозни обекта, един в България и един в Сърбия, които да окажат положителен ефект върху развитието на туризма в съответните области. Независимо от наличието на инвестиционни дейности, не е планирано събитие за популяризиране на обектите. **Популяризирането на проектните резултати сред широката общественост ще привлече повече туристи, което ще окаже положително въздействие и върху местната икономика.**

Характеристики на качествените проектни предложения

- Фокусират се върху **общи нужди** в рамките на допустимия регион;
- Търсят **общо решение** и постигат **по-голямо въздействие чрез сътрудничество**;
- Изграждат **стабилно партньорство**, което може да постигне планираните резултати;
- Включват партньори, които имат **необходимите правомощия** и възможности да постигнат планираните резултати и да въздействат на заинтересованите страни;
- Допринасят съществено за постигането на **стратегията на Програмата и на нейните цели**;
- Предвиждат **дългосрочни постижими съвместни резултати**;
- Са **устойчиви**, т.е. техните резултати ще се използват след края на проекта;
- Постигат **трансграничен ефект** и **положителни резултати** за партньорите, целевите група и Програмния регион.

Формула за качество на Interreg-IPA CBC проектите:
2+2 ≥ 5

Причини за лошо качество на проектите

- Проектното предложение се фокусира върху местни нужди/интереси, но **без истински трансграничен ефект**;
- **Партньорите нямат правомощия** да изпълнят планираните дейности;
- Определен е **нереалистичен брой на преки участници/крайните ползватели** в проектното предложение;
- Планираните инвестиционни дейности са неосъществими поради **противоречие с приложимото законодателство и/или неподходящ избор на място за изпълнение**;
- Обектът на планираната инвестиция не съществува или физическото му състояние не съответства на описаното в проектното предложение (**разлики между описаното във формуляра, техническата документация и действителното състояние**);
- **Не всички части от техническия проект са включени в Количествено-стойностната сметка** (напр. част ВИК, електричество и др.), но без тези части строителството би било неосъществимо;
- **Техническият проект е разделен на фази** и всички те са приложени към формуляра за кандидатстване, но **в описанието на дейността не е отразено коя фаза ще се изпълнява, а в бюджета не са планирани разходи** за изпълнение на всички фази.

**WE KNOW YOU
CAN DO IT
BETTER.
THE QUESTION IS
WILL
YOU?**

Основна структура на бюджета

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 1: РАЗХОДИ ЗА ЕКИПА НА ПРОЕКТА

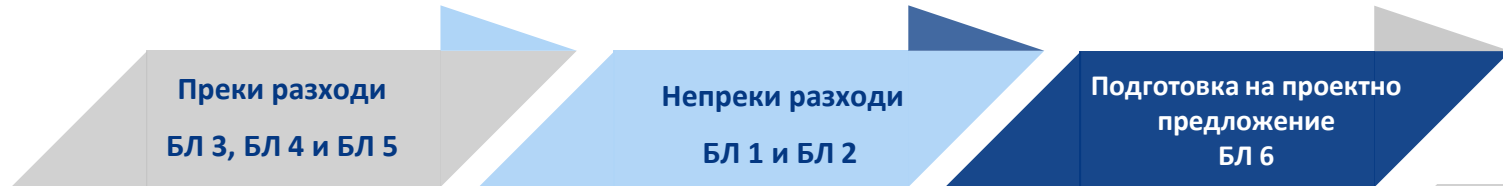
БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 2: АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 3: РАЗХОДИ ЗА ПЪТНИ, ДНЕВНИ И
НОЩУВКИ

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 4: ВЪНШНА ЕКСПЕРТИЗА И УСЛУГИ

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 5: ДОСТАВКА НА ОБОРУДВАНЕ И
СТРОИТЕЛСТВО

БЮДЖЕТНА ЛИНИЯ 6: ПОДГОТОВКА НА ПРОЕКТНОТО
ПРЕДЛОЖЕНИЕ

БЛ 3: Как да планираме разходите?

Покрива разходи за участие в събития само на членове на екипа по проекта!

- Пътни разходи
- Разходи за нощувки
- Дневни

В бюджета по проекта трябва да са включени всички разходи съгласно описанието на дейностите. Следва да има пълно съответствие между бройки, единични ставки, часове, дни, брой хора, предвидени в бюджета и заложените в описанието на дейностите.

Всяко несъответствие между бюджета и описанието на дейностите би могло да доведе до не верифициране на разходи, необходимост от промяна на бюджета, загуба на време и дори недостиг на средства.

БЛ 4: Как да планираме разходите?

Покрива разходи за организиране на срещи, семинари, пресконференции, информационни кампании, обучения, външна експертиза, проучвания, работни проекти и т.н.

2-дневно обучение на 20 души

Наем на зала (на ден)	Количество
Наем на оборудване (на ден)	2
Пътни разходи (на км)	260
Кетъринг	40
Нощувки	20
2 лектори (на ден)	4
1 преводач (на ден)	2
Подготовка на материали за събитието	20

При планиране на разходите за кетъринг, разработване на рекламни материали, както и за преводачи, лектори, обучители и т.н. следва да се съблюдават определените максимални ставки (за участник, на брой, на час, на ден и т.н.).

За всички разходи, планирани като обща сума (lump sum), следва да се представи обосновка за изчислението на сумата.

БЛ 5: Как да планираме разходите?

- ❗ Покрива разходи за строителни дейности (дребно-машабно строителство) и доставки, представляващи инвестиционната част от проекта.

=

+

- ❗ Винаги правете пазарно проучване и използвайте **реални цени** на база на ценови листи или получени оферти!
- ❗ Уверете се, че всички разходи, описани в **Количествено-стойностните сметки/Техническите спецификации** са включени в бюджета!

БЛ1, БЛ2 и БЛ6: Как да планираме непреките разходи

Непреките разходи (Бюджетни линии 1 и 2) ще се възстановяват на бенефициентите въз основа на плоска ставка, чиито % е заложен в бюджета на всеки Проектен партньор.

Разходи за екипа по проекта – до 20 % от преките разходи за проекти от типа “Меки мерки” и до 10% за „Инвестиционни проекти“.

Административни разходи – до 15 % от БЛ1 “Staff costs”, както за проекти от типа “Меки мерки”, така и за „Инвестиционни проекти“.

Общата сума на разходите за подготовка на проекта (включени в под-линии “Подготовка на проектното предложение” и “Подготовка на техническа документация”) **не трябва да надвишава 3% от общата сума на преките разходи по проекта** (БЛ3 + БЛ4 + БЛ5). **Стойността на под-линия “Подготовка на проектното предложение”** не трябва да надхвърля **3000 Евро**.

Допустимост на разходите извън допустимия регион и ДДС

ДДС:

Сумата на допустимия ДДС (невъзстановим от други източници) трябва да бъде включен във всеки отделен разход в бюджета.

Сумите на заложените разходи в бюджета следва да бъдат без включен ДДС.

Допустимост на разходите извън допустимия регион

Дейности, извършени извън допустимата територия от партньори, разположени в допустимата зона

БЛ 3 и БЛ 4

Разходи извън допустимия регион

Брой	Ставка	Общо
------	--------	------

БЛ 1, БЛ 2, БЛ 3, БЛ 4,
БЛ 5 и БЛ 6

Дейности, извършени от партньори, разположени извън допустимата територия

Среци, семинари, обучения

Недопустими разходи

Подробна информация – т. 2.5.9. “Недопустими разходи” от Насоките за кандидатите

Разходи, породени от разлики във валутните курсове

Разходи за съдебни спорове и процеси

Такси за национални банкови транзакции

Финансови глоби и санкции

Закупуване на земя (застроена или незастроена)

Разходи за подаръци над 50€

Лихви

Консултантски възнаграждения между партньорите

Принос в натура

Алкохол и цигари

Полезни съвети при “Финансово планиране”

Не забравяйте да **включите ДДС във всеки отделен разход** при планиране на бюджета – приложимо само за Проектните партньори от България.

Убедете се, че може да подситеgurите финансиране за **100% от вашите дейности**.

Ако е планирано разходите за определена дейност да бъдат платени със собствени средства на някой от партньорите (**собствено съфинансиране**), сумата на собствения принос трябва да бъде включена в бюджета на партньора и в таблица 5, ред “**Thereof others co-fin**”.

Проверете дали крайната сума в **КСС / Техническите спецификации / Обосновка при договори с обща сума (lump sum)**, приложени към проектното предложение, отговаря на сумата, заложена по съответната Бюджетна линия/ред в бюджета по проекта.

Полезни съвети при “Подготовка на проекта”

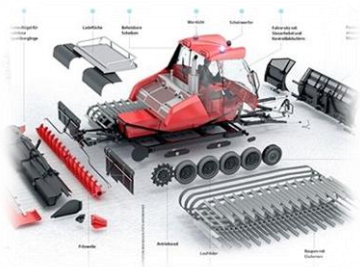
Разходът за подготовка на Формуляра за кандидатстване **може да бъде включен в бюджета на само един от партньорите**, докато разходът за подготовка на техническата документация може да бъде разпределен между партньорите.

Датата на издаване на фактурата и на приемо-предавателния протокол **трябва да бъде преди датата на подаване на проектното предложение**.

В случай, че разходите за подготовка на проекта **надхвърлят 2 500,00 Евро**, следва да бъде проведена тръжна процедура в съответствие с приложимите финансови прагове по правилата на PRAG.

Полезни съвети при “Подготовка на проекта”

В случай, че в проекта е предвидена доставка, **не прилагайте прекалено детайлни и “ограничителни” технически спецификации.** В случай на твърде специализирано оборудване – предварително се консултирайте със специалист, за да **очертаете минималните необходими параметри.**

Залагайте **реалистични параметри** на оборудването, **основавайки се на реални пазарни цени.** Не прилагайте технически спецификации, базирайки се само една подадена оферта от доставчик.

Оборудването, доставено по проекта, трябва да остане **собственост на проектния партньор** и не трябва да **бъде прехвърляно**, под каквото и да е форма на трети страни, включително на целевите групи, в период от 5 години след края на периода на изпълнение на проекта.

Полезни съвети при “Планиране на проектните дейности”

При планиране на строителни дейности, направете консултация с експерт, който да **провери всички строителни документи, както и точността на заложените цени.**

Убедете се, че **имате издадени всички необходими документи** или предварително подайте молба за тяхното издаване, тъй като това може да се окаже времеемко и да възпрепятства изпълнението на проекта.

Държавни помощи

Подробна информация – Приложение 2 от „Насоките за кандидатите“

В рамките на Програмата за ТГС Interreg-ИПП България–Сърбия **не се отпуска държавна помощ.**

Дейности от икономически характер биха могли да се финансират по Програмата само чрез т.н. правило за **de minimis**.

Всички проекти, предложени за финансиране, подлежат на оценка за наличие на държавна помощ на база **5 групи кумулативни критерии.**

Правилата за държавна помощ важат за всички предприятия, независимо дали участват **като проектни партньори или трети страни (непряка помощ).**

Всички кандидати от България трябва да **декларират публично финансиране**, получено чрез правилото за de minimis в текущата финансова година, както и за предходните 2 финансови години, преди подписване на Договора за субсидия (а не на етап кандидатстване).

Регистър на de minimis помощи е достъпен на уеб-страницата на Министерство на финансите на Република България (<http://minimis.minfin.bg/>).

Нередност и измама

„Нередност“ е всяко нарушение на разпоредба на правото на Общността, в резултат на действие или бездействие от икономически оператор (стопански субект), което е имало или би имало за резултат нарушаването на общия бюджет на Общностите или националния бюджет на Република България, чрез неоправдан разход, или посредством намаляването или загубата на приходи, произтичащи от собствени ресурси.

“Измама” представлява всяко умишлено действие, свързано с използването или представянето на грешни, неточни или непълни декларации или документи, което води до злоупотреба или неоправдано използване на средства от общия бюджет на Европейските общности или бюджетите, управлявани от Европейските общности или от тяхно име.

FR
A
L
E
R
T

Благодаря за вниманието!